

5:2-8 Circumcision (continued)

1. Talmud, Avodah Zarah 28a

אמר שמואל: האי פדעתא סכנתא היא, ומחללין עליה את השבת.
רש"י: פדעתא - פצע מכת חרב.

Shemuel said: *Pedata* is dangerous, and one violates Shabbat for it.

Rashi: *Pedata* is *petza*, a wound by the sword.

2. Rabbi Moshe Sofer, Chatam Sofer to Shabbat 134b

ולכאורה י"ל דמשו"ה "ותיקח צפורה צור" ולא ברזל, שלא יהי' מכת חרב ויסתכן על הדרך. ואולי זה הי' התרשלות של מרע"ה שהי' לו למול בצור ואין כאן סכנה...

ומיהו הרמב"ם פ"ב ממילה כתב מצוה מן המובחר בברזל וכ"כ בש"ע י"ד סי' רס"ד סעיף ב'. וכ"מ לא הראה מקומו ועיין פרישה סי' רס"ד. ואולי מדכתיב "עשה לך חרבות צורים" משמע חרב דוקא...

ועיין היטב מ"ש רדב"ז... במי שיכול לעשות המצוה מיד ולכשימתין ויחמצנה יעשנו מן המובחר, הי' מינייהו עדיף? ובח"צ סי' ק"ו ומג"א ריש הל' תפלין וביעב"ץ ח"א סי' י"ח. וא"כ י"ל מרע"ה התרשל כדי לעשות המצוה מן המובחר בברזל וע"כ לא יכול למול פה שיצטרך להמתין ג' ימים מפני הסכנה, ולמול בצור דליכא סכנה אין המצוה מן המובחר, ע"כ נתעצל כדי לעשות מצוה מן המובחר בברזל. וכנססתכן מרע"ה אז הבינה צפרה טוב למהר המצוה ע"י צור מלעשות מן המובחר בברזל.

ואולי מילה בשמיני שאני שהוא עיקר מצוה ולא זריזות בעלמא, אבל בעלמא ס"ל מצוה מן המובחר עדיף מזריזות...

One could say that this is why "Tzipporah took a stone (Shemot 4:25)" and not iron, so that it would not be a wound from a [metal] sword, lest he be endangered on the road. Perhaps this was Moshe's weakness; he should have circumcised with a stone, so that there would be no danger...

But Rambam wrote in Hilchot Milah 2, "The choicest mitzvah is with iron," and so wrote Shulchan Aruch Yoreh Deah 264:2. The Kesef Mishneh did not provide a source; see Perishah Yoreh Deah 264. Perhaps "Make for yourself *chorvot tzurim*" sounds like a [metal] sword, specifically...

And examine well that which Radvaz wrote... regarding one who can perform a mitzvah immediately, and by waiting and delaying the opportunity he could come to do it in a more choice way, which is better? And see Chacham Tzvi, Magen Avraham, and Rabbi Yaakov Emden. Based on this concern, one could say that Moshe was weak about doing it in order to do the mitzvah in the choicest way, with iron, and therefore he could not circumcise there, for then he would need to wait for three days due to danger. Circumcising with a stone, eliminating danger, would not be the choice form of the mitzvah. Therefore he stalled, so as to do the mitzvah in the choicest way, with iron. When Moshe was then endangered, Tzipporah understood that it would be better to hasten the mitzvah, using a stone, rather than to do it in the choicest way, with iron.

And perhaps circumcision on the eighth day is different [from other mitzvot]; this is the essential mitzvah and not only a matter of simple alacrity. In general, we believe that performing a mitzvah in its choice form is better than alacrity.

5:9-10 The Korban Pesach

3. Radak to Yehoshua 5:9

לפי שיצאו האבות ממצרים והיו הבנים ערלים כמו המצריים...

Because the fathers left Egypt, and the sons were uncircumcised, like the Egyptians...

4. Ralbag to Yehoshua 5:9

ירצה, לפי מה שאחשוב, ב"חרפת מצרים" אמונותיהם הנפסדות כי ענין הפסח היה מביא ישראל להעתיק מהאמונו' ההם

It means to say, as I understand it, that "the shame of Egypt" refers to their failing beliefs; the Korban Pesach brought the Jews to leave the Egyptian beliefs.

5. Malbim to Yehoshua 5:9

מה שנתרשלו במצות מילה היה מצד כי עוד לא הטהרו מגלולי מצרים, ששם היו ערלים... שנחלתם חרפה זו ממצרים:

Their weakness in the mitzvah of circumcision was because they were not yet purified of the Egyptian idols, for they were uncircumcised there... You inherited this shame from Egypt.

6. Abarbanel, pg. 31

ואחשוב אני בזה שלפי שהלכו ישראל במדבר ארבעים שנה, היו המצריים אומרים "מבלתי יכולת ד' להביאם אל הארץ" ... היום גלותי את חרפת מצרים, כי יאמרו שכבר באתם אל הארץ:

I think that because Israel traveled in the wilderness for forty years, the Egyptians said, "Gd cannot bring them into the land." ... Today I have removed the shame of Egypt, for they will say that you have arrived in the land.

5:11-12 _____ The Man Halts

7. Talmud, Rosh haShanah 13a

"ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח" - אכול, מעיקרא - לא אכול, דאקריבו עומר והדר אכלי. מהיכן הקריבו? אמר להן [רב כהנא]: כל שלא הביא שלישי ביד נכרי.

"And they ate from the produce of the land on the day following the Pesach" – From the day after the Pesach they ate, but before they did not eat, for they brought the *omer* and then they ate. What did they use for the *omer*? Rav Kahana told them: Produce that had not reached one-third of its growth in non-Jewish hands.

8. Vayikra 23:14 – בעצם היום הזה

9. Radak to Yehoshua 5:11

מהישן אכלו מצות וקלוי כי החדש היה אסור להם עד אחר הקרבת העומר בשש' עשר בניסן, ואפילו למצות מצה אסור מן החדש... ומאין היה להם ישן ממה שהיו תגרי אומות מוכרים להם. ומלת "מעבור" מוכיח שהוא מן הישן...

They ate matzah and sined grain from the old, for the new was prohibited to them until after the bringing of the *omer* on the sixteenth of Nisan. Even for the mitzvah of matzah, the new grain was prohibited... From where did they have old [grain]? From that which non-Jewish merchants sold them. The word *avur* demonstrates it was from the old.

10. Talmud, Taanit 9a

שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל, אלו הן: משה, ואהרן, ומרים. ושלש מתנות טובות ניתנו על ידם, ואלו הן: באר, וענן, ומן. באר - בזכות מרים, עמוד ענן - בזכות אהרן, מן - בזכות משה. מתה מרים - נסתלק הבאר... מת אהרן - נסתלקו ענני כבוד... חזרו שניהם בזכות משה. מת משה - נסתלקו כולן...

Three great leaders stood for the Jewish people: Moshe, Aharon and Miriam. Three great gifts were bestowed because of them: the Well, the Clouds and the Man. The Well was in the merit of Miriam, the Clouds were in the merit of Aharon, and the Manna was in the merit of Moshe. When Miriam died, the Well left... When Aharon died, the Clouds left... Both returned in Moshe's merit. When Moshe died, all of them left...

11. Talmud, Kiddushin 38a

בשבעה באדר מת משה ופסק מן מלירד, והיו מסתפקין ממן שבכליהם עד ששה עשר בניסן.

On the seventh of Adar, Moshe died and the Man stopped falling, and they survived from the Man in their vessels until the sixteenth of Nisan.

12. Ralbag to Yehoshua 5:12

ואחשוב שאשר הביא האומר שלא ירד המן אח' שמת משה אל זה המאמר הוא היותו מרחיק היותו מסורה מהנביא מופת אחר מותו... ואשר נר' לנו לפי מה שהשרשנו מענין המופתים... הוא שזה המופת הנעשה על יד משה בענין המן נשאר עד היום הזה שאכלו מן החדש. הלא תראה כי מופת שמן המשחה היה נשאר תמיד כמו שביארנו במקומו. וממה שיורה על זה הוא אומר "וישבת המן" ולא אומר "ויכלה המן", וזה ממה שיורה שכבר היה יורד עד היום הזה...

I think that what caused him to say that Man didn't fall after Moshe died was because he didn't believe that a prophet could receive a miracle posthumously... But based on what we have established regarding miracles, it appears... that this miracle, performed via Moshe with the Man, remained until this day when they ate of the new grain. You see that the miracle of the oil of anointing remained forever, as we have explained there. This is demonstrated by "And the Man halted", rather than "And the Man was finished," indicating that it fell until that day...